

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Małecki

Protokolant: p.o. stażysty Daria Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2022 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa H. B.

przeciwko J. B.

o zaspokojenie potrzeb rodziny

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 20 maja 2021 r.

sygn. akt IV RC 593/20

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny kwotę 200 zł (dwieście) miesięcznie, płatną do 10-ego dnia każdego miesiąca z góry, począwszy od listopada 2020 r., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. nie obciąża stron kosztami procesu;

II. oddala apelację powódki w pozostałym zakresie;

III. nie obciąża stron kosztami postępowania apelacyjnego.

Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 maja 2021 r. Sąd Rejonowy Poznań- Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie sygn. akt IV RC 593/20 w punkcie 1. oddalił powództwo, w punkcie 2. nie obciążył powódki kosztami postępowania.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się powódka, która wywiodła apelację. Powódka wskazała, że jej świadczenie emerytalne nie wynosi 4.000 zł, ale 2.880,67 zł netto. Powódka wskazała, że to ona opłaciła kaucję za najmowane wraz z pozwanym mieszkanie oraz czynsz w kwocie 1.020 zł. Pozwany nigdy nie dokładał się do czynszu ani do kosztów zakupu żywności. Powódka wskazywała, że pozwany przez 35 lat był na jej utrzymaniu.

Pozwany nie partycypował w kosztach utrzymania rodziny, a swoją emeryturę przeznaczał na własne wydatki i przyjemności. Podejmowane przez powódkę rozmowy o dokładaniu się do domowego budżetu pozwany ignorował. Powódka wskazała, że Sąd Rejonowy- Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu nie wziął pod uwagę, że pozwany oprócz emerytury uzyskuje dochód jako rolnik. Ponadto, pozwany nie dokłada się do rat kredytu, nie opłaca czynszu i kosztu remontu mieszkanie zakupionego wspólnie z powódką przy ulicy (...) w P..

Podnosząc powyższe zarzuty powódka wniosła o:

- 1) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki tytułem przyczynienia się do zaspokojenia potrzeb rodziny kwotę 650 zł miesięcznie zamiast żądanej wcześniej kwoty 700 zł miesięcznie,
- 2) pominięcie punktu drugiego pozwu,
- 3) obciążenie kosztami postępowania pozwanego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniosł o oddalenie apelacji w całości oraz obciążenie powódki kosztami procesu wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki okazała się częściowo zasadna.

W pierwszej kolejności należało rozważyć, czy w sytuacji rodzinnej powodów, którzy nie mają małoletnich dzieci, powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska wyrażanego w części judykatury Sądu Najwyższego, zgodnie z którym obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny (art. 27 krio.), ustaje w wyniku faktycznej separacji bezdzietnych małżonków bądź małżonków, których dzieci wskutek usamodzielnienia się nie pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1999 r., III CKN 153/99). Sam fakt separacji faktycznej nie stanowi przeszkody do rozważenia takiego roszczenia. Podzielić należy zapatrywanie wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że w takiej sytuacji obowiązek małżonka przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny nie wygasa, lecz przybiera postać, opartego na podstawie art. 27 krio., obowiązku alimentowania drugiego małżonka w rozmiarze wynikającym z zasady równej stopy życiowej małżonków (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2010 r., III CZP 59/10). Żądanie od małżonka środków utrzymania na podstawie art. 27 krio. musi podlegać ocenie na tle całokształtu okoliczności danego przypadku. W sytuacji zaś, gdy stopa życiowa pozostających w separacji małżonków jest w zasadzie równa, art. 27 krio. nie uzasadnia domagania się przez jednego małżonka od drugiego środków na zaspokojenie osobistych potrzeb. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1998 r., II CKN 799/97).

Mimo pewnych rozbieżności co do stopnia, w jakim małżonkowie – powódka i pozwany – pozostają we wspólnym pożyciu, można uznać, że nie doszło do całkowitej separacji faktycznej między nimi. Istotne jest natomiast to, że w ocenie powódki pozwany w mniejszym stopniu niż powinien, przyczynia się do pokrywania wydatków wspólnych małżonków – chodzi o partycypację w kosztach utrzymania mieszkania, w którym zamieszkują przy ul. (...) i drugiego mieszkania należącego do majątku wspólnego przy ul. (...).

Sąd Okręgowy co do zasady podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i uznaje je za własne, za wyjątkiem tej ich części, która dotyczy dochodów powódki i możliwości zarobkowych pozwanego.

Powódka otrzymuje świadczenie emerytalne w wys. ok. 2.900 zł, natomiast ustalenie Sądu o jej dochodzie rzędu 4.000 zł było oparte na błędnej interpretacji jako miesięcznego, świadczenia rocznego w kwocie 1.200 zł.

Brak było również w ocenie Sądu Okręgowego podstaw do ustalenia, że pozwany jest w stanie uzyskać dochód nieudokumentowany na poziomie 2.500 – 3.000 zł. Sąd Rejonowy nie ujawnił przesłanek swojego wniosku

w tym zakresie. Sąd Okręgowy ocenia, że w braku informacji w tej kwestii w materiale dowodowym, pozwanemu można przypisać możliwość osiągnięcia dochodu łącznego na poziomie minimalnego wynagrodzenia, tj. dodatkowego dochodu na poziomie 1.000 zł miesięcznie, a tym samym łączne jego dochody oscylowałyby wokół 2.200 zł miesięcznie, przy założeniu, że wykorzystywałby należycie swoje możliwości zarobkowe.

Usprawiedliwione potrzeby osobiste stron można ustalić na równym poziomie ok. 1.000 zł, jednak w zakresie pozostałych wydatków strony partycypują w nich w różnym zakresie. Powódka ponosi koszty utrzymania nabytego przez strony na kredyt lokalu przy ul. (...) w łącznej kwocie ok. 1.630 zł miesięcznie. Pozwany natomiast pokrywa czynsz za mieszkanie przy ul. (...) w kwocie ok. 820 zł (bez znaczenia pozostaje okoliczność, że pozwany pokrywa ten wydatek z darowizny brata J.).

Biorąc pod uwagę proporcje między możliwymi do uzyskania dochodami stron i ponoszonymi wydatkami, pozwany powinien przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny w większym stopniu niż dotychczas. Jednocześnie należy zauważyć, że w przypadku tego roszczenia, jego wymiar nie jest wyłącznie determinowany ścisłymi wyliczeniami matematycznymi wskazującymi na pożądaną udział każdego z małżonków w kosztach funkcjonowania rodziny. Decyduje zasada równej stopy życiowej. Mając na uwadze okoliczności sprawy należało uznać, że obowiązek pozwanego obecnie wyczerpuje świadczenie na poziomie 200 zł miesięcznie.

Powództwo podlegało zatem uwzględnieniu w powyższym zakresie od dnia wytoczenia powództwa.

W konsekwencji zaskarżony wyrok należało zmienić na podstawie art. 386 § 1 kpc.

O kosztach procesu w I-ej i II-ej instancji Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 kpc., nie obciążając stron kosztami procesu z uwagi na tło sporu o charakterze rodzinnym.

Ryszard Małecki